

Handläggare
Mikael Jeppson
Telefon: 08-508 43 698

Ungdomsjourens uppsökande arbete

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner rapporten.
2. Socialnämnden översänder rapporten till stadsdelsförvaltningarna i Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Liljeholmen, Södermalm och Norrmalm.

Gillis Hammar
FörvaltningschefEva Sandberg
Avdelningschef

Sammanfattning

I samband med sommaren 2012 fick Ungdomsjouren ett utökat uppdrag för att kunna bedriva liknande arbete i fler miljöer inom staden och främst då i anslutning till tunnelbanans mest utsatta knutpunkter. Arbetet inleddes med att kartläggningar gjordes

Bakgrund

Inom Maria Ungdomsenhet finns Ungdomsjouren vars uppdrag är att under dagar, kvällar, nätter och helger bedriva socialt uppsökande arbete med barn och ungdomar. Målet med Ungdomsjourens insatser är att förebygga att barn och ungdomar hamnar i missbruk, kriminalitet, prostitution eller annat social nedbrytande beteende. Ungdomsjouren ska medverka till att barn, ungdomar och deras familjer får tillgång till relevanta stöd- och behandlingsinsatser.

Socialekreterarna vid Ungdomsjouren har ett brett kontaktnät med andra myndigheter och frivilligorganisationer som arbetar med barn och ungdomar. Arbetet görs i nära samarbete med lokal socialtjänst och Maria Ungdomsenhet.

Inom Ungdomsjouren finns Citygruppen, ungdomsuppsökarna, som bedriver socialt uppsökande arbete med barn och ungdomar som framförallt vistas i riskmiljöer i Stockholms city. Socialekreterarna arbetar på uppdrag av bland annat föräldrar, lokal socialtjänst, institutioner och polis. Ett vanligt uppdrag kommer från föräldrar som behöver hjälp att hitta sitt barn som rymt hemifrån. Ungdomsjourens uppsökande arbete kännetecknas av kontaktskapande och resursförmedlande social verksamhet och riktas till grupper vilka ofta är svåra att nå med andra medel och behöver ges stöd på ett lättillgängligt sätt i miljöer och sammanhang som verksamheten inte organiserar eller kontrollerar.

I samband med sommaren 2012 fick Ungdomsjouren ett utökat uppdrag för att kunna bedriva liknande arbete i fler miljöer inom staden och främst då i anslutning till tunnelbanans mest utsatta knutpunkter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Socialtjänstavdelningen.

Ungdomsjourens arbete

Sedan det blev klart med utökning med fyra tjänster till Ungdomsjourens grupp med uppsökande socialekreterare påbörjades ett intensivt arbete med rekrytering. Befintlig personal inledde också omedelbart ett arbete med att inventera miljöerna i de nya ansvarsområdena för att komma igång med arbetet och samverkan. Rent praktiskt bedrivs det uppsökande arbetet i anslutning till tunnelbanan. En betydande anledning till detta är säkerhetsaspekten, att inte arbeta i slutna miljöer.

Knutpunkterna Slussen, Gullmarsplan och Liljeholmen utmärktes i ett tidigt skede som intressanta platser, både geografiskt men även på grund av händelser och ungdomssamlingar. Efter en kortare inventeringsperiod genomförde Ungdomsjouren kartläggningar av dessa områden. Ett inslag som problematiserat

ett par av dessa platser är nattöppna McDonald´s-restauranger, som dragit till sig mycket ungdomar.

Dessa kartläggningar har till viss del genomförts tillsammans med lokal socialtjänst samt även också lokal polis. Slussen har exempelvis ett eget poliskontor där personal varit mycket engagerade i samverkan och kartläggning. Nedan redovisas sammanfattningar från de genomförda kartläggningarna.

Metod och genomförande

Planering av kartläggning krävs för att skapa förutsättningar för att systematisera informationen från fältet. Det är till exempel viktigt att geografiskt begränsa kartläggningen och säkerställa att samtliga inblandade dokumenterar på ett likartat sätt. Därför utformades ett kartläggningsdokument där platser av intresse för kartläggningen fanns benämnda och att det även fanns möjlighet att dokumentera andra former av iakttagelser vad gäller missbruk, allmän stämning samt hot och våld.

Kartläggning av situationen vid Gullmarsplan

Kartläggningen genomfördes i samverkan med fältverksamheten i Enskede-Årsta-Vantör. Gullmarsplan är en högt trafikerad plats med ett stort antal personer som varje dag passerar med tunnelbana, tvärbana och bussar. Gullmarsplans läge gör att situationen på stationen påverkas av de evenemang som genomförs på Globen, Hovet och den nyöppnade Tele2-arenan. Under kartläggningen var det ett antal evenemang så som ishockeymatcher och konserter men inga av dessa utmärkte sig i någon större utsträckning. Självklart kommer högprofilevenemang, riskmatcher eller världsartister att påverka Gullmarsplan på ett mer betydande sätt. Evenemang på Fryshuset påverkar också tillströmningen av ungdomar i miljöerna.

Analys

Gullmarsplan har de komponenter som kan känneteckna en plats som betecknas som riskzon. Det är en knutpunkt och drar till sig ungdomar från stora delar av staden och utgör inte ett revir för någon särskild grupp. På Gullmarsplan finns det möjlighet att vara anonym samt att personer med missbruksproblem vistas i området. Å andra sidan uppmärksammades under kartläggningen inte någon öppen narkotikaförsäljning. Inga stora ungdomssamlingar brukar förekomma men förekomsten av

ungdomar i miljöerna där flera har dokumenterad social problematik har funnits och det har varit värdefullt att knyta kontakter med och uppmärksamma vissa av dessa ungdomar.

Kartläggning av situationen vid Liljeholmen

Kartläggningen genomfördes i samverkan med Hägersten-Liljeholmens fältverksamhet. Vid Liljeholmen passerar många individer dagligen via tunnelbanans röda linje, bussar samt tvärbana. Gallerian, gymnasieskolor i området och en McDonald's-restaurang lockar en hel del ungdomar till miljöerna. Liljeholmen hade under lång tid innan Ungdomsjouren fick sitt utökade uppdrag dragits med problem i närmiljöerna. Dock har atmosfären sedan ett år tillbaka varit förhållandevis lugn även om det vistas vuxna med missbruksproblematik dagtid och tidig kväll i anslutningen till Fruktparken och torget. Detta kan i sig uppfattas som en riskmiljö för ungdomar att vistas i, dock observerades inga ungdomar ta kontakter eller uppehålla sig i denna miljö under kartläggningstiden som skedde i januari. Under våren och sommaren fortsatte också läget vara relativt lugnt i Liljeholmens centrala delar.

Analys

En hel del ungdomar finns dagligen i miljöerna kring Liljeholmen. De flesta dock för att resa vidare i staden, gå i skola eller handla. Ungdomsjouren bedömer det i dagsläget inte som nödvändigt att hålla Liljeholmen under någon större bevakning. Ungdomssituation kan självfallet förändras över tid och behovet att bedriva uppsökande arbete behöver då revideras. Löpande kontakt kommer dock fortsätta med samverkansparter i miljöerna: polis, fältverksamheten i stadsdelen och med ordningsvakter.

Kartläggning av situationen vid Slussen

Varje pass under kartläggningen inleddes med en gemensam utsättning i Poliskontor Slussens lokaler vid Södermalmstorg. Kartläggningen genomfördes tillsammans med Södermalmspolisen och Södermalms stadsdels fältgrupp. Inom tiden för kartläggningen skedde både transport av berusad ungdom till Maria Ungdom, närvaro av socialsekreterare på polisförhör gällande ringa narkotikabrott, samt länkning och aktualisering av ungdom hos stadsdelsförvaltningen. Den här typen av insatser är något som fortsatt även tiden efter kartläggningen. En stor del av de ungdomar som Ungdomsjouren

sedan tidigare arbetar med och har kunskap om från Sergels Torg återfinns även i miljöerna vid Slussen. Slussen är en knutpunkt och under kvälls- och helgtid är det en hel del berusade vuxna människor som passerar i området för krog- och restaurangbesök. Det finns även tiggare som vistas i området. Poliskontor Slussen arbetar intensivt med att förhindra att ficktjuvar rör sig i området. På McDonald's observerade Ungdomsjouren nattetid, utöver stora ungdomsgrupper, många vuxna hemlösa. Kontakt togs med Uppsökarenheten som kom till platsen.

Analys

Framförallt har vi kunnat se att McDonald's Slussen fungerar som en samlingsplats för ungdomar. Här har vi även påträffat berusade ungdomar. Brottslighet såsom personrån och narkotikahandel förekommer i miljöerna. Kombinationen av tidpunkter med mycket ungdomar och vuxna berusade på väg hem från restaurangbesök leder också emellanåt till incidenter och bråk. Under vår- och sommarhalvåret passerar också mycket ungdomar på väg till Djurgårdsfärjorna och Gröna lund. Ungdomsjouren bedömer Slussen som en riskmiljö och kommer fortsätta att arbeta uppsökande och samverka med andra krafter på plats.

Särskilda insatser i City

Sergels Torg, Plattan, fortsätter att vara den plats i staden som kräver en hög närvaro. Tillströmningen av ungdomar från hela staden och kranskommunerna leder till många insatser från Ungdomsjouren. Genom utökningen av gruppen kan Ungdomsjouren kontinuerligt möta och täcka de behov som uppstår. I Ungdomsjourens miljöer på Sergels Torg har uppsökarna sedan en tid uppmärksammat och kontaktat ett stort antal individer som visat sig vara ensamkommande flyktingbarn. Ungdomsjouren bjöd in och informerade personal från Socialförvaltningens boenden för att påvisa situationen. Till Citykärnan kommer dock relativt många tillresta asylsökande ungdomar från hela länet och även andra delar av Sverige.

Ett område som Ungdomsjouren önskade utreda under kartläggningen var ungdomarnas boendesituation. Uppsökarna kunde konstatera att flera individer inom denna grupp far mycket illa i riskmiljöerna. Missbruk, kriminalitet, våldsutsatthet, vapeninnehav och psykisk ohälsa är dessvärre vanligt förekommande. På grund av fortsatta problem i dessa grupper och för att gynna och utreda samverkansvinster inom staden för

dessas grupper kommer Ungdomsjouren under hösten 2013 fortsätta att arbeta med och uppmärksamma gruppen genom att ha individuella kontakter med ungdomarna, med deras socialsekreterare och boenden i deras hemkommuner. Ungdomsjouren har även ett välutvecklat samarbete med polisen genom Klara närpolis, Ungdomsroteln och länskriminalen rörande brottslighet och utsatthet i ungdomsgruppen.

Under våren 2013 hade Ungdomsjouren en framträdande roll vid den workshop som gällde situationen på Sergels Torg och Plattan. Workshopen genomfördes under ledning av Polismästaren i City, Norrmalms stadsdelsdirektör samt Socialförvaltningens direktör. Fokus var att skapa en gemensam målbild för Plattan och forma bättre möjligheter för samverkan för att kunna möta problemen med de stora ungdomsgrupper som samlas i miljöerna vid Plattan. Miljöer där inslag som öppen drog- och alkoholhandel, psykisk ohälsa, kriminalitet, prostitution och våldsamheter är vanliga. Hösten 2013 kommer ett brottsförebyggande råd beträffande Sergels Torg skapas där ledning för Ungdomsjouren kommer ingå. Sergels Torg fortsätter vara den plats där ungdomar i utanförskap samlas. I dessa riskmiljöer arbetar Ungdomsjouren mycket intensivt för att upptäcka de ungdomar som riskerar att etablera sig i miljöerna.

I juni 2013 genomfördes en musikfestival i Stoxa i Sigtuna. Publik reste igenom staden via Stockholms Cityterminal. Ungdomsjouren hade i uppgift att vara med för att se så detta kunde genomföras utan problem. Transporterna avlöpte väl men även nästa år kommer festivalen genomföras och man kan befara att flera tusen unga personer igen kommer resa genom stadens citymiljöer.

I samband med den sociala oro som uppstod i maj 2013 i Husby och sedan också i ett stort antal förorter i staden hade Ungdomsjouren beredskap för att kunna stötta de stadsdelsförvaltningar som var i behov. Viktigt var samtidigt att kunna möta de ungdomar som lämnade stadsdelarna och reste in till stan. Många upplevde det som skedde i deras stadsdelar som otäckt. Ungdomsjouren samt dess ledning hade under en månads tid orosberedskap och kontinuerlig kontakt med fältverksamheterna i stadsdelarna och med stadsledningskontoret.

Ökade insatser

Citygruppens ökade antal tjänster skapade större möjligheter att flexibelt kunna vara en resurs i staden. Antalet anmälningar (PM) enligt SoL 14:1 till lokal socialtjänst har ökat, likaså antalet bemannade polisförhör. En stor anledning till detta är att Ungdomsjouren beretts ökade möjligheter att samverka med polis utan att för den skull lämna de vanliga ansvarområdena obemannade. En högre flexibilitet har möjliggjorts och ökat förutsättningarna för att kunna möta önskemål om beredskap vid särskilda händelser och insatser i staden. Ungdomsjouren ses idag som en viktig resurs av polis och tillfrågas ofta om synpunkter eller delaktighet vid riktade operativa insatser.

Statistik från Citygruppen	2010	2012
Anmälningar	73	117
Avslutade uppdrag	160	228
Polisförhör	52	68
Hittade ungdomar	18	40

Jämförelse mellan 2012 och 2013

	Tertial 2 2012	Tertial 2 2013
Anmälningar	55	73
Avslutade uppdrag	102	152
Polisförhör	37	41

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ungdomsjourens möjligheter att kunna möta behoven kring ungdomssituationen i olika miljöer i staden ökade i samband med utökningen av ansvarsområden och antalet tjänster.

Tunnelbaneuppdraget som lades inom Ungdomsjourens uppsökande verksamhet organiserades in under den befintliga verksamheten och personal arbetar nu strukturerat och schemalagt inom alla nuvarande ansvarsområden: T-centralen, Sergelstorg, Citykärnan, Slussen, Gullmarsplan och Liljeholmen. Dessa knutpunkter kan komma att ändras över tid.

Ungdomskulturer och dess trender skiftar snabbt och flexibilitet för att kunna möta dessa förändringar är av högsta vikt samt fortsatt tät samverkan med berörda stadsdelsförvaltningar, polis och andra samverkanspartners.

Under vår- och sommarhalvåret är Ungdomsjouren också verksam i Rålambshovsparken och Tantolunden, eftersom dessa parker attraherar stora ungdomssamlingar från hela staden och där det konsumeras mycket alkohol.

Ungdomsjouren har planer att under hösten tillsammans med Kungsholmen fältverksamhet och närpolis titta närmare på ungdomssituationen vid Fridhemsplan som även det är en knutpunkt där strukturer som liknar övriga ansvarsområden befaras existera. Detta arbete kommer då innehålla en framtida kartläggning.